

Całki

Michał Sławiński

15 stycznia 2017

Spis treści

1	Całka	1
2	Całka nieoznaczona	1
3	Całka oznaczona	1
4	Przykładowe wzory	2

1 Całka

Ogólne określenie wielu różnych, choć powiązanych ze sobą pojęć analizy matematycznej. Najczęściej przez całkę rozumie się całkę oznaczoną lub całkę nieoznaczoną, choć istnieje wiele innych odmian całki.

2 Całka nieoznaczona

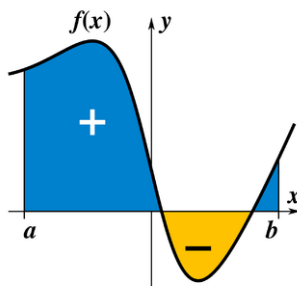
Przez całkę nieoznaczoną (albo funkcję pierwotną) rozumie się pojęcie odwrotne do pochodnej funkcji. Całkę oznaczoną na przedziale $[a, b]$ można też zdefiniować (tzw. całka Newtona-Leibniza) jako różnicę między wartościami całki nieoznaczonej w punktach b oraz a . Stąd obliczenie całki nieoznaczonej jest często pierwszym krokiem przy obliczaniu całek oznaczonych.

Uogólnieniem całki nieoznaczonej jest całka równania różniczkowego będąca rozwiązaniem równania różniczkowego: $F'(x) = f(x)$, gdzie $F(x)$ jest pierwotną, $f(x)$ a oznacza całkowaną funkcję.

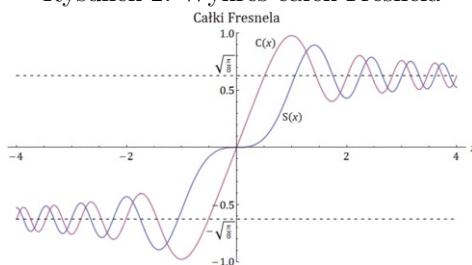
3 Całka oznaczona

Intuicyjnie całka oznaczona to pole powierzchni między wykresem funkcji $f(x)$ w pewnym przedziale $[a, b]$, a osią odciętych, wzięte ze znakiem plus dla dodatnich wartości funkcji i minus dla ujemnych. Pojęcie całki oznaczonej, choć intuicyjnie proste, może być sformalizowane na wiele sposobów. Jeśli jakaś funkcja jest

Rysunek 1: Interpretacja graficzna całki oznaczonej

Rysunek 2: Wykres całek Fresnela

całkowalna według dwóch różnych definicji całki oznaczonej, wynik całkowania będzie taki sam.

Całkę oznaczoną na przedziale $[a, b]$ z funkcji f , można Należy zauważyć, że istnieje też inna definicja, w której powyższe całki są mnożone funkcji f oraz osią x : części nad osią oraz pod nią (rysunek 1).

Całki Fresnela- dwie funkcje specjalne $S(x)$ i $C(x)$, zwane odpowiednio sinusem i cosinusem Fresnela (rysunek 2).

4 Przykładowe wzory

$$\int_0^{\frac{\pi}{2}} x dx = x^2 + C$$

$$\int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{1}{x} dx = \ln|x| + C$$

$$f(x) = \cos x$$

$$f'(x) = -\sin x$$

$$\int f(x) dx = \sin x$$